

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-88>

УДК 330.3

ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОГРАМ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

INVESTMENT PROGRAMS IMPLEMENTATION IN THE WASTE MANAGEMENT SYSTEM OF UKRAINE: CURRENT STATE AND PROSPECTS

Росохата Анна Сергіївна

кандидат економічних наук, доцент, старший викладач кафедри,
Сумський державний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6944-1515>

Сулим Вікторія Василівна

кандидат економічних наук, асистент кафедри,
Сумський державний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9114-068X>

Болотна Тетяна Олександрівна

студентка,
Сумський Державний Університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-7993-8547>

Rosokhata Anna, Sulym Victoria, Bolotna Tetiana
Sumy State University

Інвестиційні програми – це потужний інструмент для розвитку сфери поводження з відходами, але вони потребують ефективного контролю та регулювання. Метою дослідження є аналіз сучасної політики управління відходами та методів їх фінансування на прикладі інвестиційних програм, провести дослідження алгоритму подання, затвердження та впровадження інвестиційних програм і на основі цього надати рекомендації, щодо удосконалення законодавчої бази екологічної політики та механізму подання, затвердження та контролю реалізації інвестиційних програм. У процесі дослідження були задіяні наступні наукові методи: системний; функціональний аналіз; структурний аналіз; інформаційний аналіз; порівняльний аналіз. У науковій статті було досліджено проблему управління відходами та законодавство покликане її вирішити. Розглянуто інвестиційні програми, як один з інструментів фінансування управління відходами. Проаналізовано відповідні закони та урядові документи пов'язані з розробкою, погодженням та затвердженням інвестиційних програм і на базі цього запропоновані рекомендації удосконалення цього процесу. Інформація щодо поточної програми управління відходами та про інвестиційні програми як інструмент здійснення їх фінансування може бути використана для удосконалення системи фінансування екологічно спрямованих заходів пов'язаних з переробкою та/або утилізацією різних видів відходів, що допоможе наблизити Україну до європейських стандартів екологічної свідомості. Ця робота була підтримана Міністерством освіти і науки України (науково-дослідна тема № 0123U100112 «Післявоєнне відновлення енергетики України: оптимізація управління відходами з урахуванням здоров'я населення, екологічних, інвестиційних, податкових детермінант») та Виконавчим агентством з питань освіти та культури Європейського Союзу (Модуль Жана Моне, проект № 101047530 «Healthy economy and policy: European values for Ukraine»).

Ключові слова: дослідження, управління відходами, екологічна стратегія, інвестиційні програми, побутові відходи, фінансування екологічних проєктів, законодавство у сфері відходів, система управління відходами.

In recent years, Ukraine, like the rest of the world, has faced an acute problem of environmental degradation caused by a complex of factors, the most significant of which is anthropogenic impact. Increased household waste, soil and water pollution, and depletion of natural resources seriously threaten the ecosystem and human health. Recognising the criticality of the situation, the Ukrainian government launched the National Waste Management Strategy until 2030 in 2020. One of the crucial tools for implementing the National Strategy is investment

programmes in household waste management. Investment programmes are a powerful tool for developing the waste management sector but require effective control and regulation. It is necessary to ensure the targeted use of funds, prevent corruption and abuse, and increase investment efficiency. The purpose of the study is to analyse the current waste management policy and methods of its financing on the example of investment programmes, to research the algorithm for submission, approval and implementation of investment programmes and, on this basis, to provide recommendations for improving the legislative framework of environmental policy and the mechanism for submission, approval and control of investment programmes. The research materials are: 1) a regulatory framework for the development, coordination and approval of investment programmes; 2) existing investment programs of new and old models. The following scientific methods were used in the research process: system analysis, in which the process of developing, submitting and approving investment programs is considered as a single system; functional analysis was used to analyze the feasibility of developing an investment program; structural analysis took place in the study of agreed investment programs in the field of household waste management; information analysis was used to study the legislative framework; comparative analysis – to find common and distinctive features in investments. The research article examines the problem of waste management and the legislation designed to solve it. Investment programs are considered one of the tools for financing waste management. Relevant laws and governmental documents related to the development, coordination and approval of investment programs are analyzed and recommendations for improving this process are proposed. Information on the current waste management program and investment programs as a tool for financing them can be used to improve the system of financing environmentally oriented measures related to the processing and/or disposal of various types of waste, which will help bring Ukraine closer to European standards of environmental awareness. This work was supported by the Ministry of Education and Science of Ukraine (research topic 0123U100112 “Post-war recovery of the energy industry of Ukraine: Optimization of waste management taking into account the health of the population, environmental, investment, tax determinants”) and the Executive Agency for Education and Culture of the European Union (Jean Monet module, project No. 101047530 “Healthy economy and policy: European values for Ukraine”).

Keywords: research, waste management, environmental strategy, investment programs, household waste, financing of environmental projects, waste legislation, waste management system.

Постановка проблеми. В останні роки проблема стала особливо гострою в Україні і світі. Внаслідок індустріалізації, інтенсивного використання паливно-енергетичних ресурсів та збільшення обсягів викидів у атмосферу, зростає обсяг відходів, що в свою чергу веде до забруднення ґрунтів, водойм та загального зниження якості життя населення.

У зв'язку з цим уряд України взяв курс на розроблення та імплементацію Національної стратегії управління відходами до 2030 року, яка має на меті не тільки зменшення обсягів утворення відходів, але й підвищення ефективності їх переробки та вторинного використання. Одним з основних інструментів реалізації цих цілей є впровадження інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами. Інвестиційні програми, запроваджені у цій сфері, відіграють ключову роль у фінансуванні переробки та утилізації відходів, однак, незважаючи на значний потенціал цих програм, існує ряд викликів і проблем, пов'язаних з їх ефективним контролем, регулюванням та моніторингом. Недостатньо чітке законодавче регулювання, ризики корупції, недоліки у визначенні потенційних інвесторів та відсутність комплексного підходу до залучення інвестицій є основними перешкодами на шляху до досягнення поставлених стратегічних цілей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Тема екології, екологічних інвестицій та інвестицій у інновації на сьогоднішній день займає одне з центральних місць у наукових дослідженнях провідних експертів з усього світу. Ця сфера стала предметом глибокого інтересу не тільки через свою актуальність та значимість у контексті глобальних кліматичних змін, але й через потенціал для впровадження новітніх технологій та модернізацію існуючих процесів, які можуть кардинально змінити наше розуміння сталого розвитку. Вона набула широкого резонансу і в українському науковому просторі. Ця проблематика досліджується такими науковцями як: Люльов О., Летуновська Н., Пімоненко Т., Зябіна Є., Чигрин О., Квілінський О., Сагер Л., Леонов С., Білан Ю., Štreimikiene, D., Mentel, G. [1–8].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз сучасної політики управління відходами та методів їх фінансування на прикладі інвестиційних програм, а також провести дослідження алгоритму подання, затвердження та впровадження інвестиційних програм і на основі цього надати рекомендації, щодо удосконалення законодавчої бази екологічної політики та механізму подання, затвердження та контролю реалізації інвестицій-

них програм. Матеріалами дослідження є: 1) нормативно-правове регулювання щодо розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм; 2) існуючі інвестиційні програми нового та старого зразка. У процесі дослідження були задіяні наступні наукові методи: системний аналіз при якому процес розробки, подання та затвердження інвестиційних програм розглядається як єдина система; функціональний аналіз використовувався при аналізі доцільності розробки інвестиційної програми; структурний аналіз мав місце при дослідженні погоджених інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами; було застосовано інформаційний аналіз при дослідженні законодавчої бази; порівняльний аналіз – для знаходження спільних та відмінних рис у інвестиційних програмах нового зразка.

Виклад основного матеріалу дослідження. Від 8 листопада 2018 року кабінет міністрів України видав розпорядження «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», метою цієї стратегії є зменшення кількості утворення відходів та підвищенні ефективності їх переробки та вторинного використання. Ця стратегія націлена на створення необхідних передумов для підвищення життєвих стандартів населення через імплементацію системного підходу до управління відходами на рівні держави та регіонів. Згідно розпорядження виокремлюються наступні види відходів, які потребують утилізації: побутові відходи, промислові відходи, відходи будівельно-ремонтних робіт, небезпечні відходи, відходи виробництва продукції сільського господарства та специфічні види відходів [9].

У документі також прописано звідки будуть надходити ресурси, для впровадження вищезгаданої стратегії: за рахунок і в межах бюджетних призначень, передбачених центральним органам виконавчої влади, іншим державним органам на відповідний рік, інших джерел, не заборонених законодавством, якими можна вважати інвестиції. Про це також свідчить стаття 55 Закону України «Про управління відходами»: «Для фінансування заходів у сфері управління відходами можуть залучатися кошти державного та місцевих бюджетів, а також інші джерела, не заборонені законом» [10].

Розглянемо порядок розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами, затверджений наказом Міністерства

розвитку громад, територій та інфраструктури України 18 жовтня 2023 року наказом «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами» [11; 12].

Наказом також продиктована чітка структура інвестиційної програми, щоб проаналізувати її більш наочно та дослідити чи притримуються її підприємства, що розробляють інвестиційні програми розглянемо табл. 1, в якій було проаналізовано дві наступні інвестиційні програми:

Інвестиційна програма з управління побутовими відходами КП «Путівльська житлово-експлуатаційної контора» на 2024–2025 роки [13].

Інвестиційна програма Товариства з обмеженою відповідальністю «ГРІНЕРА БОРИСЛАВ» на 2024 рік [14].

З таблиці 1 видно, що не всі норми формування інвестиційної програми чітко дотримуються. Згідно цього ж наказу, окреслені граничні строки виконання інвестиційних програм та способи їх оприлюднення: на офіційному веб-сайті суб'єкта господарювання або на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування у мережі Інтернет (за згодою). При цьому, обов'язково зазначається строк протягом якого від зацікавлених осіб приймаються пропозиції і він не може бути меншим за 14 календарних днів та більшим, ніж 20 календарних днів з дня оприлюднення проєкту інвестиційної програми.

Варто зазначити, що не було окреслено визначення поняттю «зацікавлені особи», з цього випливає проблема, що немає чітко окреслених законодавчих норм, від кого можуть прийматися інвестиції згідно інвестиційним програмам. Погодження інвестиційної програми відбувається уповноваженим органом, яким є виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, який відповідно до Законів України "Про місцеве самоврядування в Україні" та "Про управління відходами" встановлює тарифи на відновлення та видалення побутових відходів. Загалом порядок організації і подання інвестиційної програми можна розбити на 4 етапи : розробка, погодження, затвердження і оприлюднення інвестиційної програми (рис. 1). При цьому до інвестиційної програми мають бути додані наступні документи: інформаційна картка суб'єкта господарювання; копії документів, що підтверджують право власності або користування об'єктами, на яких передбачається здійснення заходів з

Таблиця 1

Порівняльна таблиця інвестиційних програм

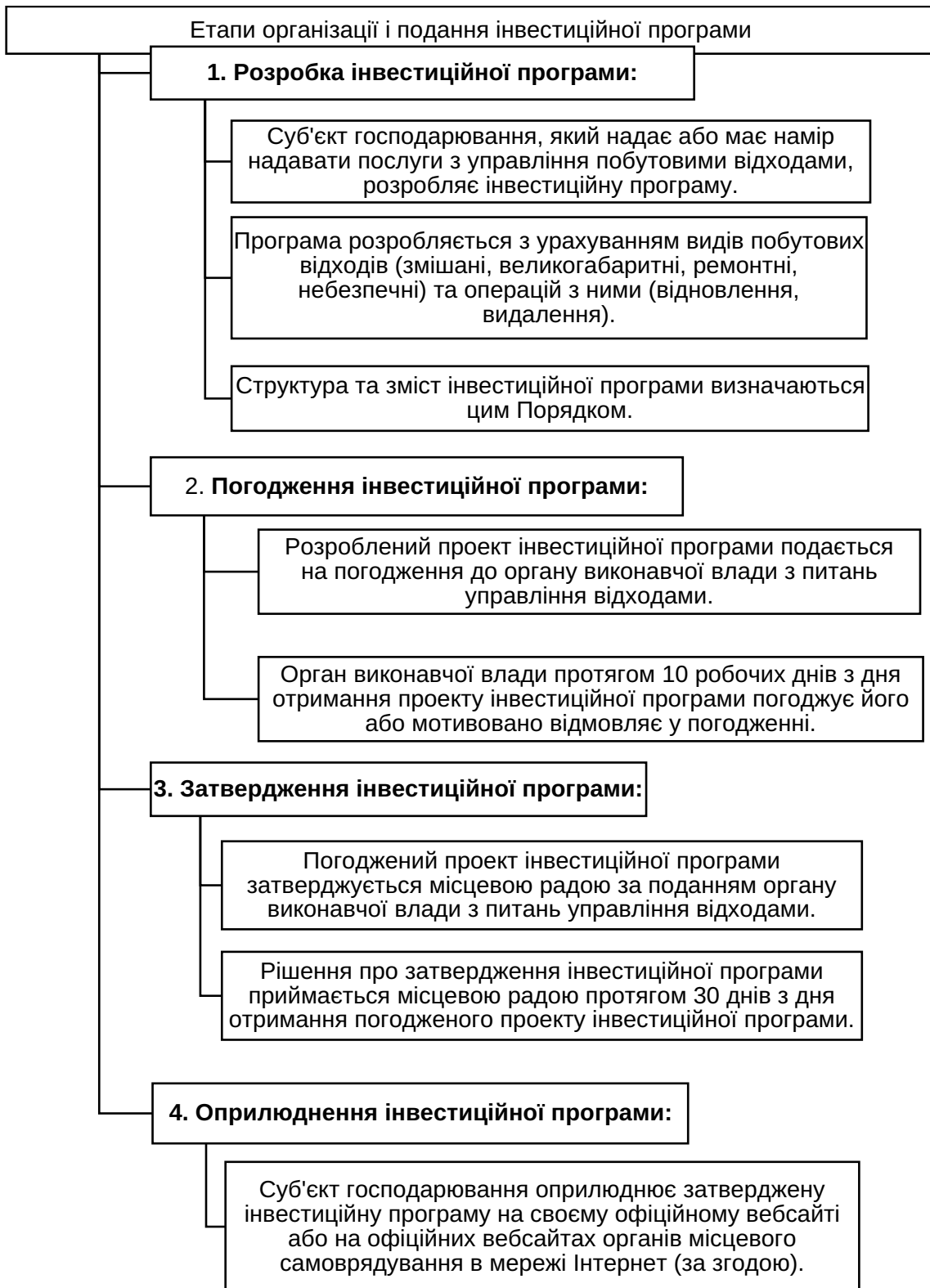
Найменування вимог до структури	Інвестиційна програма 1	Інвестиційна програма 2
Титульний аркуш за формою	+	+
Зміст інвестиційної програми	+	+
Інформаційна картка суб'єкта господарювання до інвестиційної програми за формою	+	+
Фінансовий план використання коштів для виконання інвестиційної програми	+	+
Використання коштів для виконання інвестиційної програми	-	+
Фінансовий план використання коштів для виконання інвестиційної програми та їх урахування у структурі тарифів на 12 місяців, за формами	-	+
Пояснювальна записка, з деякими структурними елементами	+	+
Опис заходів інвестиційної програми на планований та прогнозний періоди, з деякою обов'язковою інформацією	-	+
Додаткові документи у разі планування залучення або отримання на дату розроблення інвестиційної програми позики, кредиту для фінансування заходів інвестиційної програми	-	+

Джерело: створено авторами на основі [11–14]

управління побутовими відходами; розрахунки обсягів інвестицій, необхідних для реалізації заходів з управління побутовими відходами; графік реалізації заходів з управління побутовими відходами. Також від 7 липня 2023 року, діє постанова Кабінету Міністрів України «Порядок здійснення контролю за виконанням інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами». Контроль здійснюється уповноваженими органами на рівні сільських, селищних та міських рад з метою моніторингу виконання програм. Суб'єкти господарювання зобов'язані представляти звітні матеріали про виконання інвестиційних програм у встановлені строки, які містять інформацію про витрати та результати здійснених заходів. Уповноважений орган аналізує надані матеріали, складає акт про результати виконання програми, в якому висловлюються висновки [12]. Проте варто зазначити, що досі немає чіткої процедури отримання коштів, після затвердження інвестиційної програми, що припускає можливість непрозорості використання інвестицій. Крім того, наразі це єдиний вид відходів, для якого прописані накази та закони, щодо інвестування в управління ними та контролю за інвестиціями.

Це є проблемою, оскільки, для ефективного виконання вищезазначеної стратегії, важливо, щоб у законодавстві були прописані

всі необхідні для цього процедури. Важливо відмітити, що було розглянуто складову, що стосується безпосередньо підприємств, що займаються утилізацією відходів, але поруч з тим є домогосподарства та окремі громадяни, що беруть участь у утворенні цих відходів, з цієї причини, було б доречно ввести у пункт про розподіл фінансів наданих для виконання інвестиційної програми, витрати на маркетингові заходи, щоб інформувати населення, про способи зниження кількості відходів. У зв'язку з вище названими проблемами, ми пропонуємо наступні заходи їх усунення. Має з'явитися законодавча база для боротьби з іншими видами відходів, зокрема накази та закони щодо управління, контролю та впровадження інвестицій у інвестиційні програми щодо поводження з ними і їх утилізації. Необхідно точно дати визначення поняттю «зацікавлені особи» від яких може прийматися фінансування інвестиційних програм, хто вони, які в них права, які в них законодавчі обмеження. Якщо це інші підприємства, не пов'язані з переробкою відходів, то необхідно визначити законодавчі норми, щодо них. Держава має спонукати підприємства не пов'язані з переробкою і утилізацією сміття брати участь у фінансуванні даних програм, для загальної місії описаній у програмі. Для цього можна ввести податкові полег-

Рис. 1. Етапи організації і подання інвестиційної програми

Джерело: створено автором на основі [11]

шення, державну підтримку і тому подібне. Важливо відмітити, що було розглянуто складову, що стосується безпосередньо підприємств, що займаються утилізацією відходів,

але поруч з тим є домогосподарства та окремі громадяни, що беруть участь у утворенні цих відходів, з цієї причини, було б доречно ввести у пункт про розподіл фінансів наданих для

виконання інвестиційної програми, витрати на маркетингові заходи, щоб інформувати населення, про способи зниження кількості відходів.

Необхідно створити єдину базу, в якій буде інформація про затвердженні інвестиційні програми, щоб зацікавлені особи могли приймати участь у їх фінансуванні і ця процедура була прозорою, що допоможе запобігти корупційному механізму. Зокрема, електронна база даних може бути інтегрована з існуючою платформою "Prozorro" або мати подібну структуру, функціонал та систему онлайн-моніторингу реалізації інвестиційних програм. У базі даних має бути оприлюднена інформація про затвердженні інвестиційні програми, які мають містити всі пункти зазначені в таблиці 1; умови участі у фінансуванні інвестиційних програм; алгоритм організації та подання інвестиційних програм, включаючи кроки описані у рисунку 1; критерії відбору інвестиційних програм для подальшої роботи з ними; уповноважених осіб, які безпосередньо приймають участь про прийом інвестиційних програм. До платформи повинні мати доступ суб'єкти господарювання, які подають інвестиційні програми, органи виконавчої влади з питань управління відходами, органи місцевого самоврядування, громадськість, ЗМІ, інвестори, наукові уста-

нови. Це необхідно для забезпечення прозорості системи.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, інвестиційні програми у сфері управління відходами є важливістю елементом як інструмент забезпечення фінансування заходів з переробки та утилізації відходів. Проте було виявлено ряд недоліків, що стосувалися законодавчого регулювання та контролю за виконанням цих програм. Окреслені недоліки вказують на необхідність їх усунення та удосконалення існуючої системи. Найголовніші проблеми, що були ідентифіковані, включають недостатнє чітке визначення правових аспектів, ризики корупції, а також відсутність комплексного підходу до залучення інвестицій. В подальших дослідженнях планується зосередитися на розробці вдосконалених механізмів контролю та регулювання інвестиційних програм, що дозволять знизити корупційні ризики та підвищити прозорість використання коштів. Особливу увагу буде приділено розробці єдиної бази даних для всіх інвестиційних програм, яка сприятиме кращому моніторингу та оцінці їх ефективності. Також буде важливим визначення критеріїв вибору інвестиційних програм для забезпечення їх відповідності національним цілям з управління відходами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Pimonenko T., Chygryn O., Lyulyov O. (2019). Green Investment as An Economic Instrument to Achieve SDGs. Reducing Inequalities Towards Sustainable Development Goals: Multilevel Approach / M.P. Bhandari, H. Shvindina (eds). Denmark: Rivers Publishers, 2019. 69–90.
2. Ziabina, Y., Lyulov, O., Pimonenko, T., & Kwilinski, A. (2024, January). Countries' brand and greenwashing: A bibliometric analysis. In AIP Conference Proceedings (Vol. 3033, No. 1). AIP Publishing.
3. Kwilinski, A., Lyulyov, O., & Pimonenko, T. (2023). The role of country's green brand and digitalization in enhancing environmental, social, and governance performance. *Economics and Environment*, 87(4), 1–22.
4. Pimonenko, T., Lyulyov, O., Letunovska, N (2021). Circular and carbon-free economy: road map for harmonizing national and European standards for energy market: monograph. Szczecin: Centre of Sociological Research. 153 p. ISBN 978-83-963452-1-9. DOI: 10.14254/ 978-83-963452-1- 9/2021.
5. Lyulyov, O., Pimonenko, T., Lyeonov, S., Chygryn, O (2020). Green growth of countries: linking between green entrepreneurship and income inequality. *Social Development Towards Values. Ethics – Technology – Society*: тези доповідей. Silesian University of Technology. P. 67–69.
6. Ziabina Y., Kwilinski A., Lyulyov O., Pimonenko T., Us Y. Convergence of Energy Policies between the EU and Ukraine under the Green Deal Policy. *Energies*. 2023. 16. DOI: 10.3390/en16020998
7. Казимірова В.О., Сагер Л.Ю. Сучасні проблеми залучення інвестицій в інноваційну діяльність в Україні. *Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні*: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Вінниця : Вінницький національний технічний університет, 2022. <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/fiip/fiip2022/paper/view/14749> (дата звернення: 29.05.2024).
8. Pimonenko T., Lyeonov, S., Bilan, Y., Štreimikiene, D., & Mentel, G. (2019). Assessment of green investments' impact on sustainable development: Linking gross domestic product per capita, greenhouse gas emissions and renewable energy. *Energies*, 12(20) doi:10.3390/en12203891

9. Розпорядження «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року» (2018, 8 листопада). Офіційний веб-сайт Парламенту України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KR170820?an=5> (дата звернення: 29.05.2024).
10. Закон України «Про управління відходами» (Редакція від 31.03.2023) Офіційний веб-сайт Парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text> (дата звернення: 29.05.2024).
11. Наказ «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами» (2023, 8 вересня) Офіційний веб-сайт Парламенту України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/re40876?an=1> (дата звернення: 29.05.2024).
12. Постанова «Деякі питання виконання інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами» (2023, 7 липня) Офіційний веб-сайт Парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2023-%D0%BF#n12> (дата звернення: 25.05.2024).
13. Рішення виконавчого комітету № 223 «Про інвестиційну програму з управління побутовими відходами КП «Путивльська житлово експлуатаційна контора» на 2024–2025 роки» (2023, 13 вересня). URL: <https://putivlska-gromada.gov.ua/docs/1493875/> (дата звернення: 25.05.2024).
14. Рішення «Про затвердження інвестиційної програми Товариства з обмеженою відповідальністю «Грінера Борислав» на 2024 рік (2023). URL: <https://boryslavrada.gov.ua/post/documents/24-prv-2024-pro-zatverdzhennia-investytsiinoi-prohramy-tovarystva-z-obmezhenoiu-vidpovidalnistiu-hrineri-boryslav-na-2024-rik> (дата звернення: 25.05.2024).
15. Рішення «Про погодження інвестиційної програми поводження з побутовими відходами комунального підприємства Червонограджитлокомунсервіс на 2023–2024 рр.» (2023, 11 липня). URL: <https://www.chg.gov.ua/proekty-rishen-vykonkomu/st-2363> (дата звернення: 25.05.2024).
16. Інвестиційна програма поводження з побутовими відходами Товариства з обмеженою відповідальністю "ГОРОДОК-СЕРВІС" на 2021–2026 роки (2021, 31 липня). URL: <https://demydivska-gromada.gov.ua/news/1630495953/> (дата звернення: 25.05.2024).

REFERENCES:

1. Pimonenko T., Chygryn O., Lyulyov O. (2019). Green Investment as An Economic Instrument to Achieve SDGs. Reducing Inequalities Towards Sustainable Development Goals: Multilevel Approach / M. P. Bhandari, H. Shvindina (eds). Denmark: Rivers Publishers, 2019. P. 69–90.
2. Ziabina, Y., Lyulov, O., Pimonenko, T., & Kwilinski, A. (2024). Countries' brand and greenwashing: A bibliometric analysis. In AIP Conference Proceedings (Vol. 3033, No. 1). AIP Publishing.
3. Kwilinski, A., Lyulyov, O., & Pimonenko, T. (2023). The role of country's green brand and digitalization in enhancing environmental, social, and governance performance. *Economics and Environment*, 87(4), 1–22.
4. Pimonenko, T., Lyulyov, O., Letunovska, N (2021). Circular and carbon-free economy: road map for harmonizing national and European standards for energy market: monograph. Szczecin: Centre of Sociological Research. 153 p. ISBN 978-83-963452-1-9 DOI: 10.14254/ 978-83-963452-1- 9/2021.
5. Lyulyov, O., Pimonenko, T., Lyeonov, S., Chygryn, O (2020). Green growth of countries: linking between green entrepreneurship and income inequality. *Social Development Towards Values. Ethics – Technology*. Silesian University of Technology. P. 67–69.
6. Ziabina Y., Kwilinski A., Lyulyov O., Pimonenko T., Us Y. (2023) Convergence of Energy Policies between the EU and Ukraine under the Green Deal Policy. *Energies*. 16. DOI: 10.3390/en16020998.
7. Kazymirova V. O., Saher L. Iu. (2022) Suchasni problemy zaluchennia investytsii v innovatsiinu diialnist v Ukraini [Modern problems of investment attraction in innovative activity in Ukraine]. *Suchasni tendentsii rozvytku finansovykh ta innovatsiino-investytsiinykh protsesiv v Ukraini: materialy V Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*. Vinnytsia: Vinnytskyi natsionalnyi tekhnichnyi universytet. Available at: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/fiip/fiip2022/paper/view/14749> (accessed May 29, 2024).
8. Pimonenko T., Lyeonov, S., Bilan, Y., Štreimikiene, D., & Mentel, G. (2019). Assessment of green investments' impact on sustainable development: Linking gross domestic product per capita, greenhouse gas emissions and renewable energy. *Energies*, 12(20) doi:10.3390/en12203891.
9. Rozporiadzhennia «Pro skhvalennia Natsionalnoi stratehii upravlinnia vidkhodamy v Ukraini do 2030 roku» [Order "On the approval of the National Waste Management Strategy in Ukraine until 2030"] (2018). Ofitsiyni veb-sait Parlamentu Ukrainy. Available at: <https://ips.ligazakon.net/document/KR170820?an=5> (accessed May 29, 2024).
10. Zakon Ukrainy «Pro upravlinnia vidkhodamy» [Law of Ukraine "On Waste Management"]. (March 31, 2023). Ofitsiyni veb-sait Parlamentu Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text> (accessed May 29, 2024).

11. Nakaz «Pro zatverdzhennia Poriadku rozroblennia, pohodzhennia ta zatverdzhennia investytsiinykh proham subiektiv hospodariuvannia u sferi upravlinnia pobutovymy vidkhodamy» [Order "On approval of the Procedure for the development, approval and approval of investment programs of business entities in the field of household waste management"] (2023). Ofitsiyni veb-sait Parlamentu Ukrainy. Available at: <https://ips.ligazakon.net/document/re40876?an=1> (accessed May 29, 2024).

12. Postanova «Deiaki pytannia vykonannia investytsiinykh proham u sferi upravlinnia pobutovymy vidkhodamy» [Resolution "Some issues of implementation of investment programs in the field of household waste management"] (2023). Ofitsiyni veb-sait Parlamentu Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2023-%D0%BF#n12> (accessed May 25, 2024).

13. Rishennia vykonavchoho komitetu № 223 «Pro investytsiinu prohamu z upravlinnia pobutovymy vidkhodamy KP «Putyvlska zhytlovo ekspluatatsiina kontora» na 2024–2025 roky» [Decision of the executive committee No. 223 "On the investment program for the management of household waste of the KP "Putyvlska housing operation office" for 2024–2025"] (September 13, 2023). Available at: <https://putivlska-gromada.gov.ua/docs/1493875/> (accessed May 25, 2024).

14. Rishennia «Pro zatverdzhennia investytsiinoi prohramy Tovarystva z obmezhenoiu vidpovidalnistiu «Hrinera Boryslav» na 2024 rik [Decision "On approval of the investment program of the limited liability company "Griner Boryslav" for 2024] (2023). Available at: <https://boryslavrada.gov.ua/post/documents/24-prv-2024-pro-zatverdzhennia-investytsiinoi-prohramy-tovarystva-z-obmezhenoiu-vidpovidalnistiu-hrinera-boryslav-na-2024-rik> (accessed May 25, 2024).

15. Rishennia «Pro pohodzhennia investytsiinoi prohramy povodzhennia z pobutovymy vidkhodamy komunalnoho pidpriemstva Chervonohradzhytlokomunservice na 2023–2024 r.» [Decision "On the approval of the investment program for household waste management of the municipal enterprise Chervonogradzhitlokomunservice for 2023-2024."] (2023, July 11). Available at: <https://www.chg.gov.ua/proekty-rishen-vykonkomu/st-2363> (accessed May 25, 2024).

16. Investytsiina prohrama povodzhennia z pobutovymy vidkhodamy Tovarystva z obmezhenoiu vidpovidalnistiu "HORODOK-SERVIS" na 2021–2026 roky [Investment program for the management of household waste of the Limited Liability Company "HORODOK-SERVICE" for 2021–2026] (2023, July 31). Available at: <https://demydivska-gromada.gov.ua/news/1630495953/> (accessed May 25, 2024).